

2011

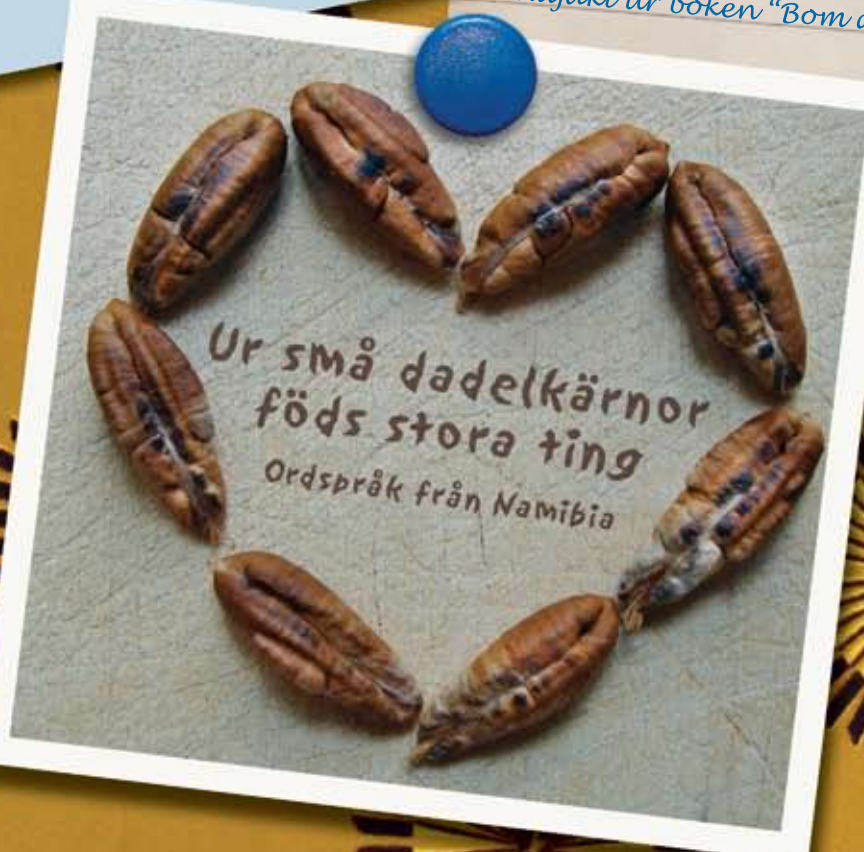

AGERA • #5 2010
Södra Afrika-insamlingen
PlusGiro 90 03 37-7

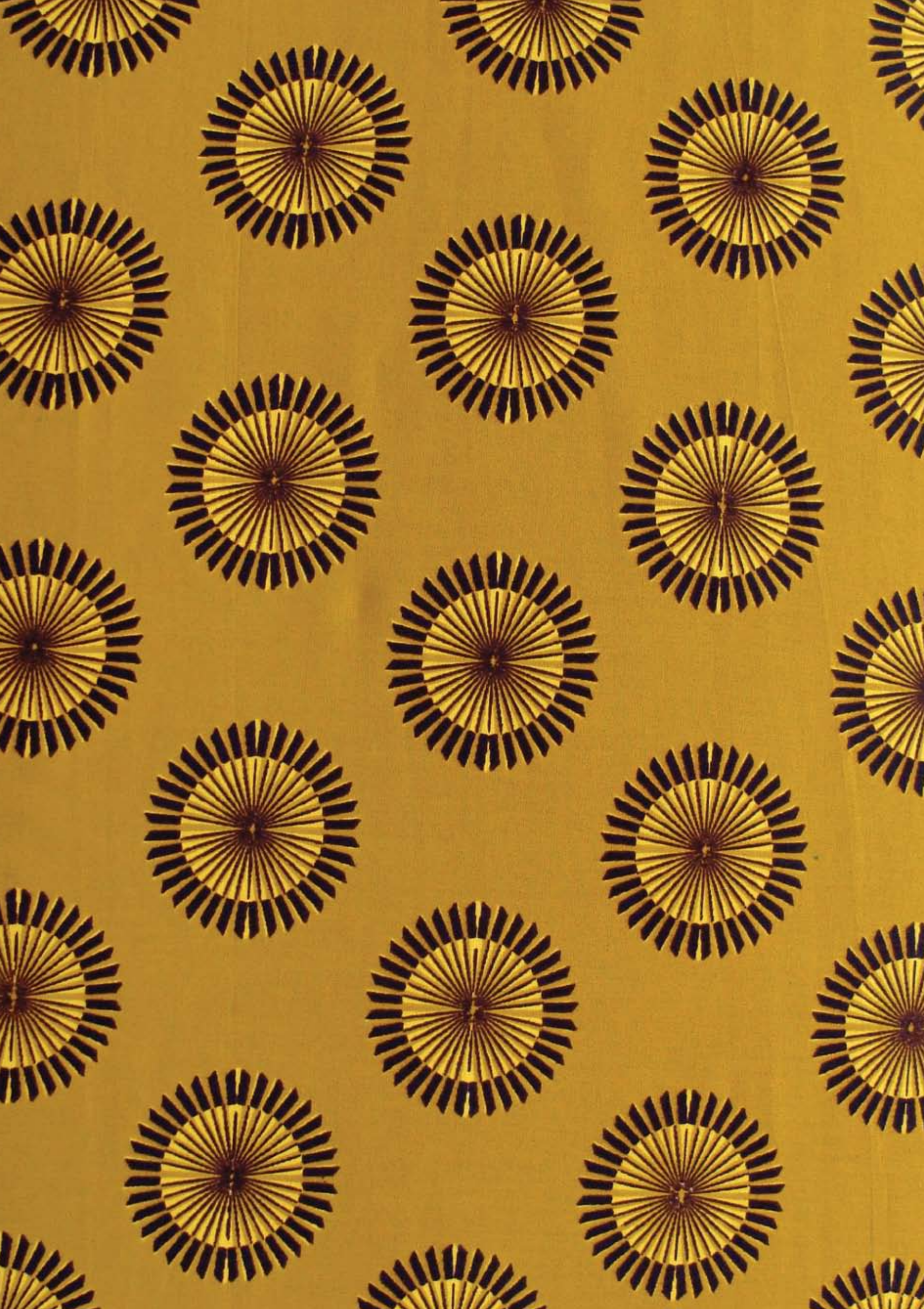
KALENDER

"De har berövat er så mycket
att inte ens drömmarna är
era egna längre, ingenting i
ert land tillhör er längre, till
och med himlen och havet är
främlingars egendom."
Mia Couto ur boken "Sömngångarland"

"- Men varför tillhör den här
stranden bara de från Sovjet?
- Jag vet inte, jag vet faktiskt inte...
Vi kanske också borde ha en strand
bara för angolaner där i Sovjet."
Ondjaki ur boken "Bom dia camaradas"

Ur små dadelkärnor
föds stora ting
Ordspråk från Namibia

Tänk vilken kraft språket har!

Välkommen till Afrikagruppernas kalender 2011. Med årets kalender vill vi ge dig en inspirerande tankeupplevelse. Varje månad hittar du ett afrikanskt ordspråk eller ett klokt citat sagt av en känd afrikan eller skrivet av en författare verksam i Afrika.

ORDSPRÅK KAN FÖRÄNDRA världen. Ingen glömmer väl händelserna i Sydafrika den 16 juni 1976. Då satte ett enkelt ordspråk det historiska Sowetoupproret i rullning. Redan 1968 hade en studentorganisation för svarta studenter bildats. Där inspirerades studenter att ta makten över sina egna liv och kräva bättre utbildning än den begränsade bantoutbildningen, som var den enda utbildning den svarta befolkningen fick tillgång till.

Snart genomsyrade organisationens ideologi så gott som varje kåkstadsskola i hela Sydafrika. I ett pressmeddelande förklarade då studentrådet i Soweto att den äldre generationen svarta sydafrikaner alltid använt ordspråket "en halv limpa är bättre än ingen alls", och då menade att dålig utbildning är bättre än ingen alls. Nu sa studentorganisationen istället att "ett halvt gram gift är lika dödligt som ett gram gift" att dålig utbildning istället gör förutsättningarna ännu sämre.

Det var i denna anda tusentals Soweto-studenter tidigt på morgonen den 16 juni 1976 samlades för att protestera mot bantoutbildningsministerns beslut att införa afrikaans som undervisningsspråk i skolorna. Ett språk som representerade apartheidregimens förtryck. När demonstrationståget började röra sig sköt polis och militär rätt in i folkmassan. Hundratal barn och ungdomar dödades. Panik utbröt och snart stod hela Soweto i brand. Dagen

därpå stängde regeringen skolorna och skickade fler polis- och militärförband till Soweto. Dödandet fortsatte. Studentupproret i Soweto spred sig som en löpeld till kåkstäder i hela landet. Omvärlden chockades och FN beslutade om sanktioner mot apartheidregimen. Därmed tog samhällsutvecklingen en ny väg i kampen mot förtryckarna.

SÅ HAR OCKSÅ EN FÖRFATTARES texter förändrat synen på ett land och kontinenten Afrika. Tack vare författaren Alexander McCall Smith och hans populära böcker om Damernas detektivbyrå, har saker och ting blivit annorlunda i Botswana. Romanerna har fått så stor betydelse att de idag ingår i skolornas undervisning. Dessutom har den internationella uppmärksamheten gjort att antalet turister till landet och huvudstaden Gaborone ökat. Safari för att se vilda djur har fått hård konkurrens av möjligheten att få resa på guidad tur i huvudpersonens, Mma Ramotswes, fotspår.

Det stora intresset för detektivromanerna har också gjort att turisterna nu får möjlighet att lära känna ett annat Botswana. I en svensk tidningsartikel beskriver en resenär, som just rest i Mma Ramotswes fotspår, sitt besök hos både en traditionell ledare och kyrkans män, bland annat en biskop som analyserar de teologiska aspekterna av böckerna. Biskopen menar också att det Afrika som normalt be-

skrivs i västerländska medier är deprimerande berättelser om fattigdom, sjukdom, krig och katastrofer. Det Afrika som Mma Ramotswe representerar är ett Afrika där människor lever med hopp om en bättre morgondag, där det finns humor och skratt, goda ledare som agerar i sina medborgares intresse och ekonomier som växer. Kanske kan det bidra till att vår syn om Afrika förändras och blir mer hoppfull, mer nyanserad.

ORDSPRÅK OCH CITAT BYGGER broar mellan människor och kulturer. Det vittnar inte minst de internationella ordspråken om. De som finns över hela världen, bara anpassade efter kulturen och de geografiska förhållandena. Elefanter och lejon finns till exempel ofta med i afrikanska ordspråk, men vi hittar sällan is och snö i dem. De här ordspråken visar att vi människor tänker i samma banor. Många har uppstått oberoende av varandra på olika platser, medan andra har färdats över världen på olika sätt och tagits in i och blivit självklara i skilda kulturer. De förmedlar ett budskap eller en värdering på ett enkelt sätt. Därför spelar de en viktig roll i det sociala livet, men visar också hela kulturers värderingar och normer.

MARI DAHL
Afrikagrupperna

Låt dig inspireras av ordspråken och citaten i årets kalender. Tillsammans kan vi förändra världen!

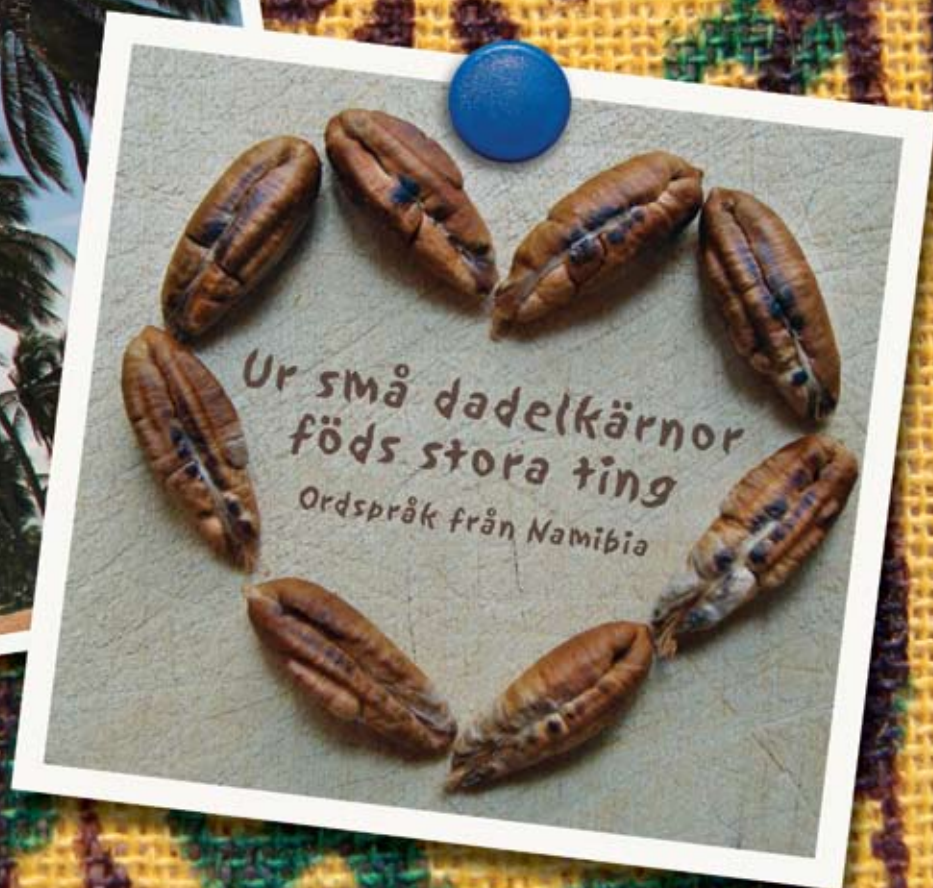
V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
52	27 Johannes Johan	28 Benjamin	29 Natalia Natalie	30 Abel Set	31 Nyårsafton Sylvester	1 Nyårsdagen	2 Svea
1	3 Alfred Alfrida	4 Rut	5 Hanna Hannele Trettondedagsafton	6 Kasper Melker, Baltsar Trettondedag jul	7 August Augusta	8 Erland	9 Gunnar Gunder
2	10 Sigurd Sigbritt	11 Jan Jannike	12 Frideborg Fridolf	13 Knut	14 Felix Felicia	15 Laura Lorentz	16 Hjalmar Helmer
3	17 Anton Tony	18 Hilda Hildur	19 Henrik	20 Fabian Sebastian	21 Agnes Agneta	22 Vincent Viktor	23 Frej Freja
4	24 Erika	25 Paul Pål	26 Bodil Boel	27 Göte Göta	28 Karl, Karla	29 Diana	30 Gunilla Gunhild
5	31 Ivar Joar	1 Max Maximilian	2 Kyndels- mässodagen	3 Disa Hjördis	4 Ansgar Anselm	5 Agata Agda	6 Dorotea Doris

"Allting verkar omöjligt
tills dess att det är gjort."
Nelson Mandela

V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
5	31 Ivar Joar	1 Max Maximilian	2 Kyndels- mässodagen	3 Disa Hjördis	4 Ansgar Anselm	5 Agata Agda	6 Dorotea Doris Samernas nationaldag
6	7 Rikard Dick	8 Berta Bert	9 Fanny Franciska	10 Iris	11 Yngve Inge	12 Evelina Evy	13 Agne Ove
7	14 Valentin Alla hjärtans dag	15 Sigfrid	16 Julia Julius	17 Alexandra Sandra	18 Frida Fritiof	19 Gabriella Ella	20 Vivianne
8	21 Hilding	22 Pia	23 Torsten Torun	24 Mattias Mats	25 Sigvard Sivert	26 Torgny Torkel	27 Lage
9	28 Maria	1 Albin Elvira	2 Ernst Erna	3 Gunborg Gunvor	4 Adrian Adriana	5 Tora Tove	6 Ebba Ebbe

Ur små dadelkärnor
föds stora ting
Ordspråk från Namibia

V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
9	28 Maria	1 Albin Elvira	2 Ernst Erna	3 Gunborg Gunvor	4 Adrian Adriana	5 Tora Tove	6 Ebba Ebbe
10	7 Camilla	8 Siv Internationella kvinnodagen Fettisdagen	9 Torbjörn Torleif	10 Edla Ada	11 Edvin Egon	12 Viktoria	13 Greger
11	14 Matilda Maud	15 Kristoffer Christel	16 Herbert Gilbert	17 Gertrud	18 Edvard Edmund	19 Josef Josefina	20 Joakim Kim
12	21 Bengt Vårdagjämning Namibias nationaldag	22 Kennet Kent	23 Gerda Gerd	24 Gabriel Rafael	25 Marie bebådelsedag Våffeldagen	26 Emanuel	27 Rudolf Ralf Sommartid börjar
13	28 Malkolm Morgan	29 Jonas Jens	30 Holger Holmfrid	31 Ester	1 Harald Hervor	2 Gudmund Ingemund	3 Ferdinand Nanna

Tills dess att lejonet
kan berätta sin historia,
kommer berättelsen
om jakten alltid att
glorifiera jägaren.
Ordspråk från Zimbabwe

V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
13	28 Malkolm Morgan	29 Jonas Jens	30 Holger Holmfrid	31 Ester	1 Harald Hervor	2 Gudmund Ingemund	3 Ferdinand Nanna
14	4 Marianne Marlene	5 Irene Irja	6 Vilhelm Helmi	7 Irma Irmelin	8 Nadja Tanja	9 Otto Ottilia	10 Ingvar Ingvor
15	11 Ulf Ylva	12 Liv	13 Artur Douglas	14 Tiburtius	15 Olivia Oliver	16 Patrik Patricia	17 Elias Elis
16	18 Valdemar Volmar Zimbabwes nationaldag	19 Olaus Ola	20 Amalia Amelie	21 Anneli Annika Skärtorsdagen	22 Allan Glenn Långfredagen	23 Georg Göran Påskafton	24 Vega Påskdagen
17	25 Markus Annandag påsk	26 Teresia Terese	27 Engelbrekt Sydafrikas nationaldag	28 Ture Tyra	29 Tyko	30 Mariana Valborgsmässoafton	1 Valborg Första Maj

”Mormor säger att en kvinna blir bara en gren på ett träd, blir bara ett sandkorn. Men säger man inte att också ett sandkorn har en mun att tala med. Säger man inte att fjärilar talar, fast deras vingar bara är gjorda av stoft. Säger man inte att löven hälsar varandra på morgonen. Men en kvinna uthärdar, blir blott ett minne av alla sina gårdagar.”

Yvonne Vera ur boken
”Under tungan”

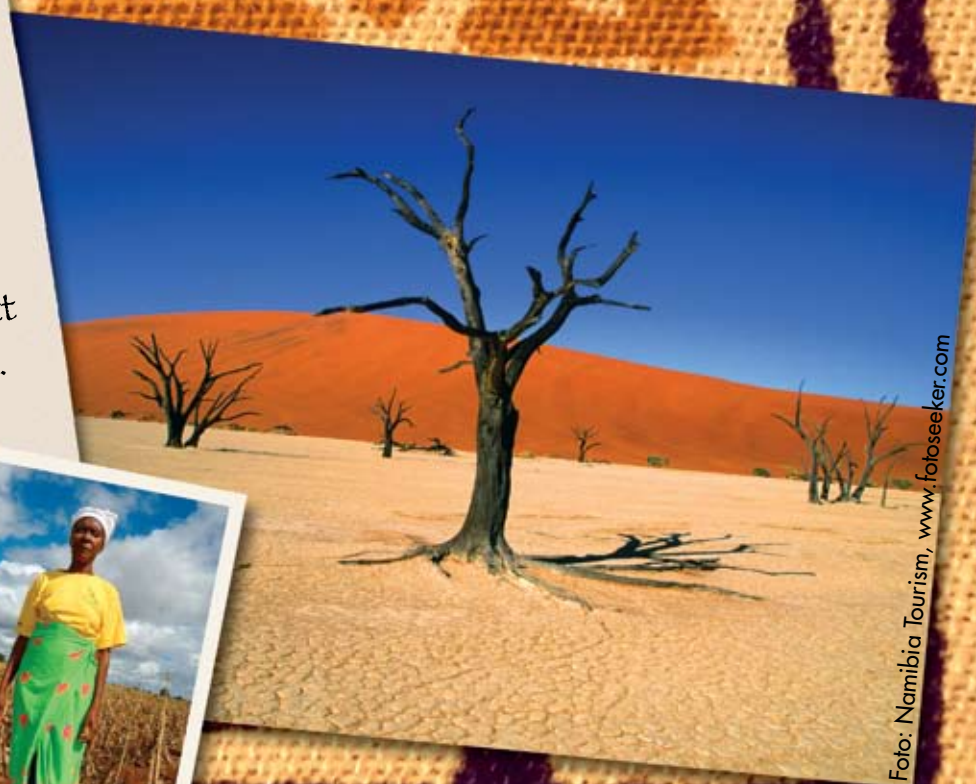

Foto: Namibia Tourism, www.fotoseeker.com

V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
17	25 Markus Annandag påsk	26 Teresia Terese	27 Engelbrekt Glenn	28 Ture Tyra	29 Tyko	30 Mariana Valborgsmässoafton	1 Valborg Första Maj
18	2 Filip Filippa	3 John Jane	4 Monika Mona	5 Gotthard Erhard	6 Marit Rita	7 Carina Carita	8 Åke
19	9 Reidar Reidun	10 Esbjörn Styrbjörn	11 Märta Märit	12 Charlotta Lotta	13 Linnea Linn	14 Halvard Halvar	15 Sofia Sonja
20	16 Ronald Ronny	17 Rebecka Ruben	18 Erik	19 Maj Majken	20 Karolina Carola	21 Konstantin Conny	22 Hemming Henning
21	23 Desideria Desirée	24 Ivan Vanja	25 Urban Afrikadagen	26 Vilhelmina Vilma	27 Beda Blenda	28 Ingeborg Borghild	29 Yvonne Jeanette Mors dag
22	30 Vera Veronika	31 Petronella Pernilla	1 Gun Gunnel	2 Rutger Roger Kristi Himmelsfärdsdag	3 Ingemar Gudmar	4 Solbritt Solveig	5 Bo

*Det är otacksamt att förebrå den
elefant som banar vägen för dig och
förkortar din väg genom djungeln.*

Ordspråk från Moçambique

V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
22	30 Vera Veronika	31 Petronella Pernilla	1 Gun Gunnel	2 Rutger Roger Kristi Himmelsfärdsdag	3 Ingemar Gudmar	4 Solbritt Solveig	5 Bo
23	6 Gustav, Gösta Sveriges nationaldag	7 Robert Robin	8 Eivor Majvor	9 Börje Birger	10 Svante Boris	11 Bertil Berthold Pingstafton	12 Eskil Pingstdagen
24	13 Aina Aino Annandag Pingst	14 Håkan Hakon	15 Margit Margot	16 Axel Axelina	17 Torborg Torvald	18 Björn Bjarne	19 Germund Görel
25	20 Linda	21 Alf, Alvar Sommarsolstånd	22 Paulina Paula	23 Adolf Alice	24 Johannes Döparens dag Midsommarafton	25 David, Salomon Midsommardagen Moçambiques nationaldag	26 Rakel Lea
26	27 Selma Fingal	28 Leo	29 Peter Petra	30 Elof Leif	1 Aron Mirjam	2 Rosa Rosita	3 Aurora

MÄNNISKOR
ÄR MÄNNISKOR
GENOM ANDRA
MÄNNISKOR
ORDSPRÅK FRÅN SYDAFRIKA

V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
26	27 Selma Fingal	28 Leo	29 Peter Petra	30 Elof Leif	1 Aron Mirjam	2 Rosa Rosita	3 Aurora
27	4 Ulrika Ulla	5 Laila Ritva	6 Esaias Jessika	7 Klas	8 Kjell	9 Jörgen Örjan	10 André Andrea
28	11 Eleonora Ellinor	12 Herman Hermine	13 Joel Judit	14 Folke	15 Ragnhild Ragnvald	16 Reinhold Reine	17 Bruno
29	18 Fredrik Fritz	19 Sara	20 Margareta Greta	21 Johanna	22 Magdalena Madeleine	23 Emma	24 Kristina Kerstin
30	25 Jakob	26 Jesper	27 Marta	28 Botvid Seved	29 Olof	30 Algot	31 Helena Elin

"Om det inte fanns
några dåliga dagar,
hade det inte funnits
några bra dagar heller."
Chenjerai Hove ur boken "Bones"

V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
31	1 Per	2 Karin Kajsa	3 Tage	4 Arne Arnold	5 Ulrik Alrik	6 Alfons Inez	7 Dennis Denise
32	8 Silvia, Sylvia	9 Roland	10 Lars	11 Susanna	12 Klara	13 Kaj	14 Uno
33	15 Stella Estelle	16 Brynolf	17 Verner Valter	18 Ellen Lena	19 Magnus Måns	20 Bernhard Bernt	21 Jon Jonna
34	22 Henrietta Henrika	23 Signe Signhild	24 Bartolomeus	25 Lovisa Louise	26 Östen	27 Rolf Raoul	28 Gurli Leila
35	29 Hans Hampus	30 Albert Albertina	31 Arvid Vidar	1 Samuel	2 Justus Justina	3 Alfhild Alva	4 Gisela

"Te var bara en tillfällig lösning på världens bekymmer, även om det förvisso hjälpte... De flesta problem kunde göras mindre om man drack te och tänkte igenom vad man skulle kunna göra medan man drack teet. Och även om det inte löste problemet skulle det åtminstone skjuta upp det ett litet tag, vilket vi ibland behövde göra, verkligen behövde göra."

Alexander McCall Smith ur boken "Lycka och ett par blå skor"

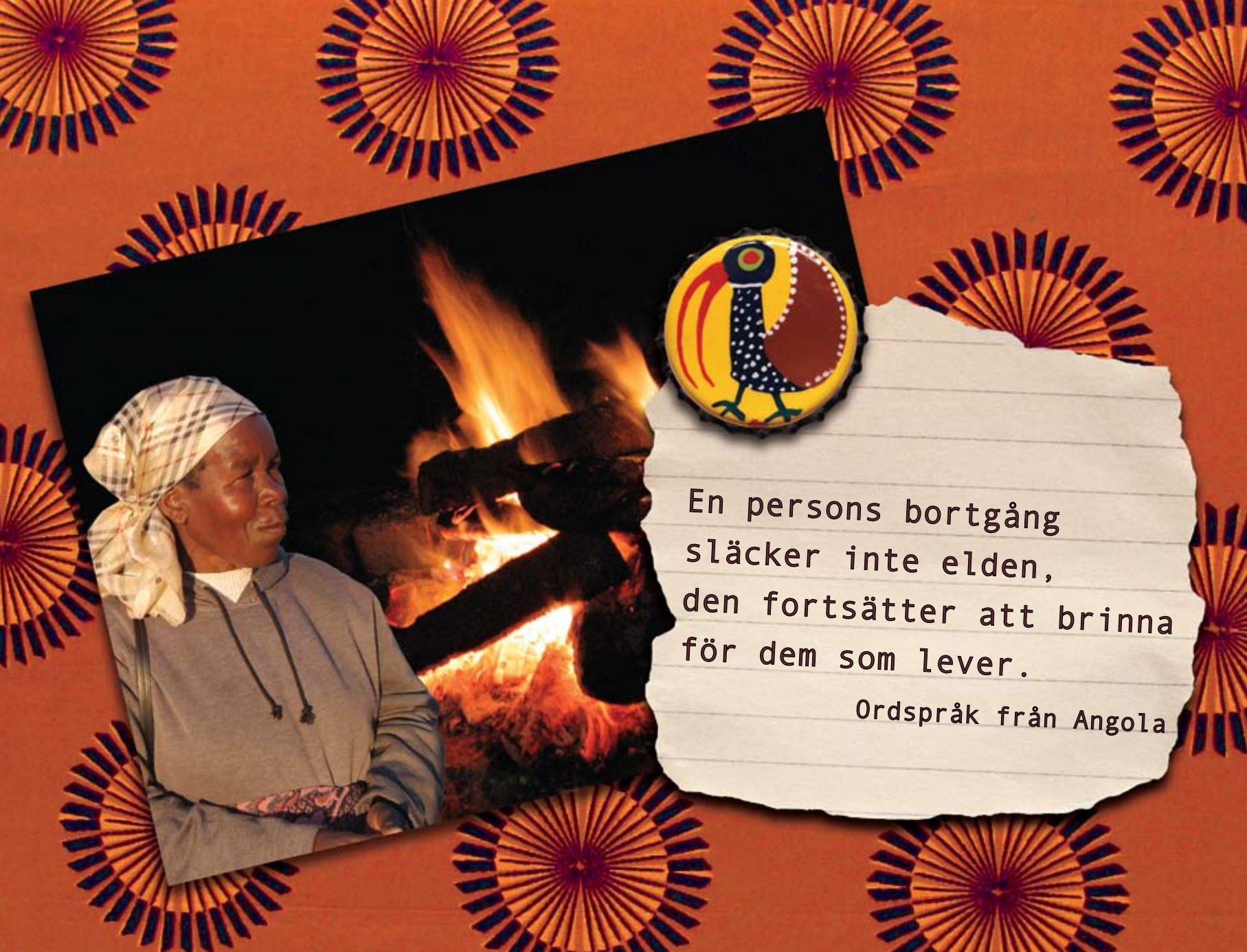
V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
35	29 Hans Hampus	30 Albert Albertina	31 Arvid Vidar	1 Samuel	2 Justus Justina	3 Alfhild Alva	4 Gisela
36	5 Adela Heidi	6 Lilian Lilly	7 Regina Roy	8 Alma Hulda	9 Anita Annette	10 Tord Turid	11 Dagny Helny
37	12 Åsa Åslög	13 Sture	14 Ida	15 Sigrid Siri	16 Dag Daga	17 Hildegard Magnhild	18 Orvar
38	19 Fredrika	20 Elise Lisa	21 Matteus	22 Maurits Moritz	23 Tekla Tea Höstdagjämning	24 Gerhard Gert	25 Tryggve
39	26 Enar Einar	27 Dagmar Rigmor	28 Lennart Leonard	29 Mikael Mikaela	30 Helge	1 Ragnar Ragna	2 Ludvig Love

”De har berövat er så mycket
att inte ens drömmarna är
era egna längre, ingenting i
ert land tillhör er längre, till
och med himlen och havet är
främlingars egendom.”

Mía Couto ur boken “Sömngångarland”

V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
39	26 Enar Einar	27 Dagmar Rigmor	28 Lennart Leonard	29 Mikael Mikaela	30 Helge	1 Ragnar Ragna	2 Ludvig Love
40	3 Evald Osvald Internationella barndagen	4 Frans Frank	5 Bror	6 Jenny Jennifer	7 Birgitta Britta	8 Nils	9 Ingrid Inger
41	10 Harry Harriet	11 Erling Jarl	12 Valfrid Manfred	13 Berit Birgit	14 Stellan	15 Hedvig Hillevi	16 Finn
42	17 Antonia Toini	18 Lukas	19 Tore Tor	20 Sibylla	21 Ursula Yrsa	22 Marika Marita	23 Severin Sören
43	24 Evert, Eilert FN-dagen	25 Inga Ingalill	26 Amanda Rasmus	27 Sabina	28 Simon Simone	29 Viola	30 Elsa Isabella Sommartid slutar
44	31 Edit Edgar	1 Allhelgonadagen	2 Tobias	3 Hubert Hugo	4 Sverker	5 Eugen Eugenia Alla helgons dag	6 Gustav Adolf

V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
44	31 Edit Edgar	1 Allhelgonadagen	2 Tobias	3 Hubert Hugo	4 Sverker	5 Eugen Eugenia Alla helgons dag	6 Gustav Adolf
45	7 Ingegerd Ingela	8 Vendela	9 Teodor Teodora	10 Martin Martina	11 Mårten Angolas nationaldag	12 Konrad Kurt	13 Kristian Kristen Fars dag
46	14 Emil Emilia	15 Leopold	16 Vibeke Viveka	17 Naemi Naima	18 Lillemor Moa	19 Elisabet Lisbet	20 Pontus Marina
47	21 Helga Olga	22 Cecilia Sissela	23 Klemens	24 Gudrun Rune	25 Katarina Katja	26 Linus	27 Astrid Asta 1 i advent
48	28 Malte	29 Sune	30 Andreas Anders	1 Oskar Ossian Världsajdsdagen	2 Beata Beatrice	3 Lydia	4 Barbara Barbro 2 i advent

"Gör små goda ting där du befinner dig; det är dessa små handlingar som tillsammans förändrar världen." Desmond Tutu

V.	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
48	28 Malte	29 Sune	30 Andreas Anders	1 Oskar Ossian Världsajdsdagen	2 Beata Beatrice	3 Lydia	4 Barbara Barbro 2 i advent
49	5 Sven	6 Nikolaus Niklas	7 Angela Angelika	8 Virginia	9 Anna	10 Malin, Malena Nobeldagen	11 Daniel Daniela 3 i advent
50	12 Alexander Alexis	13 Lucia Luciadagen	14 Sten Sixten	15 Gottfrid	16 Assar	17 Stig	18 Abraham 4 i advent
51	19 Isak	20 Israel Moses	21 Tomas	22 Natanael Jonatan Vintersolståndet	23 Adam	24 Eva Julafton	25 Juldagen
52	26 Stefan Staffan Annandag jul	27 Johannes Johan	28 Benjamin	29 Natalia Natalie	30 Abel Set	31 Sylvester Nyårsafton	1 Nyårsdagen

Foto: Joakim Palma

Lyckad satsning på bibliotek

"Det är lika svårt att hitta ett bibliotek på landsbygden i Zimbabwe, som att hitta en vit elefant." Elesen Ndlovu, utbildningssamordnare i Tsholotsho, Zimbabwe.

BIBLIOTEK OCH DÄRMED böcker är en bristvara i Zimbabwe. Befolkningen får förlita sig på skolbibliotek, som ofta lever en tynande tillvaro i bristen på böcker och information. Men det finns organisationer som arbetar för att förbättra skolbiblioteken i Zimbabwe. Afrikagruppernas partnerorganisation Africa Book Development Organisation, ABDO, är en av dem. ABDO grundades bland annat av nobelpristagaren Doris Lessing. I dag är en av styrelseledamöterna den lokala författaren Albert Nyathi.

Foto: Johanna Arkåsen

ABDOs arbete går ut på att skapa ett samhälle som förespråkar läskunnighet och på så sätt öka kunskapen hos invånarna samt skapa demokrati. På grund av nedgången i den zimbabwiska ekonomin har läskunnigheten sjunkit de senaste åren. ABDO, som värnar om demokratin, värdesätter att alla medborgare har tillgång till objektiv information. Totalt har organisationen

stöttat över 200 bibliotek och etablerat över 100 studiecirkelgrupper. I dessa grupper diskuteras allt från böcker, genusfrågor, hiv samt våld i hemmet till hur man startar inkomstgenererande projekt.

ABDO ger också utbildning till lärare som har i uppgift att sköta skolbiblioteken, många gånger inte större än några få hyllor. Någon bibliotekarie finns vanligtvis inte.

PÅ DOMBO PRIMARY SCHOOL, en skola i provinsen Matabeleland North cirka tio mil från Bulawayo, arbetar Jane Chipawo som lärare. Hon är också ansvarig för biblioteket. Hon har gått en kurs hos ABDO om hur böcker ska tas om hand och om hur utlåningen ska gå till.

– Allt du ser här är tack vare ABDO, säger Jane Chipawo när hon visar runt i det lilla biblioteket.

De böcker som ABDO levererar till skolorna är tänkta som ett komplement till läroböckerna, men nuförtiden har många skolor bara tillgång till de böcker som kommer från ABDO. Två gånger per år kommer det ett boklass med cirka 100 böcker. Skolorna lämnar in önskemål om vilka böcker de vill ha. ABDO försöker hitta böcker enligt önskemålen, men lyckas inte alltid. Till exempel efterfrågas fler böcker på de lokala språken, men det finns inte många tillgängliga.

Nobelpristagaren Doris Lessing är en av grundarna till Africa Book Development Organisation. Hon nämnde organisationen i sin nobelföreläsning:

"Vår lilla organisation skaffade böcker där vi kunde komma över dem, men kom ihåg att en bra pocketbok från England kostade en månadslön, och det var ändå före Mugabes terrorregim... Från allra första början stöddes vår lilla organisation av Norge och sedan av Sverige. Utan den sortens stöd skulle våra bokleveranser ha ebbat ut."

Romaner är de mest uppskattade böckerna bland eleverna, men ABDO tycker också det är viktigt att hitta böcker som är till nytta för samhället. I den politiska situation som landet befinner sig i, där demokratin åter ska byggas upp, prioriterar ABDO att få fram information om det pågående arbetet med grundlagen. För befolkningen på landsbygden är det viktigt att få kunskap om vilka mänskliga rättigheter man har.

JOHANNA ARKÅSEN
Bulawayo, Zimbabwe

Välkommen till vår gåvoshop

Afrikagrupperna stödjer Africa Book Development Organisation, ABDO, och dess arbete i Zimbabwe. Vill du också stödja ABDO? Välkommen till vår gåvoshop. Där kan du köpa ett gåvokort för 250 kronor. Gåvan motsvarar två böcker till ett bybibliotek i Zimbabwe via ABDO. Gläd dig själv eller ge bort som present.

Beställ redan idag på
www.afrikagrupperna.se

Vi bekämpar orättvisor

Afrikagrupperna arbetar för en rättvis värld där alla har möjlighet att påverka sin vardag och framtid. I över trettio år har vi jobbat med utveckling i samarbete med organisationer i södra Afrika. Vi stödjer projekt som arbetar med demokrati och folkligt inflytande, hiv och aids, jämställdhet samt försörjning. I Sverige jobbar vi med opinionsbildning kring frågor om demokrati och rättvisa handelsvillkor. Vi visar vilka konsekvenser Sveriges och EU:s agerande i den globala politiken får för samhällen och människor i södra Afrika.

Varmt tack till Karin Ericson och Just Africa för lånet av magneter och vykort till fotografering, www.justafrica.se